

Det siger FOAs medlemmer om mangel på arbejdskraft og deres overvejelser om jobskifte

Denne rapport er udarbejdet på baggrund af resultaterne fra en elektronisk spørgeskemaundersøgelse gennemført blandt 4.322 medlemmer af FOAs medlemspul i perioden fra den 17. til den 26. september 2007. 2.265 har deltaget i undersøgelsen, hvilket giver en svarprocent på 55.¹

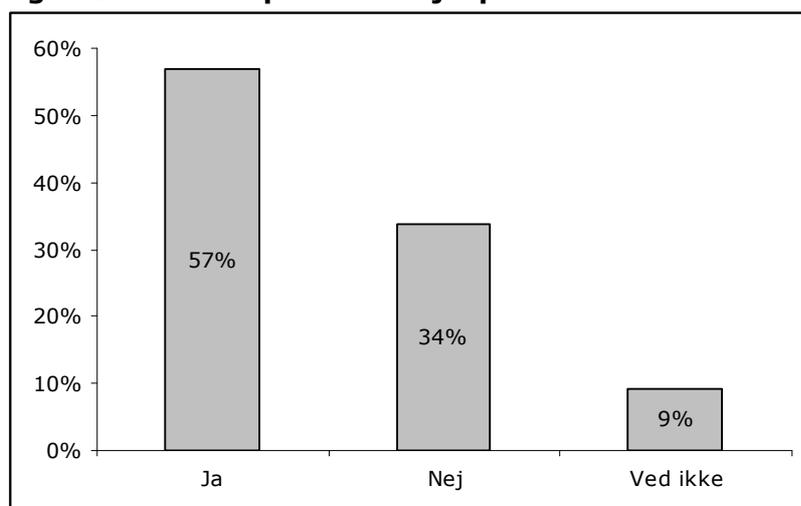
Undersøgelsen indeholdt spørgsmål om flere emner, som f.eks. rekruttering, fastholdelse, løn og pauser. Denne rapport bygger på den del af undersøgelsen, der omhandler rekruttering og fastholdelse.

Rapportens hovedkonklusioner er:

- 57 procent af undersøgelsens deltagere oplever, at deres arbejdsplads har svært ved at besætte stillinger. Værst står det til i dagplejen, hvor $\frac{3}{4}$ af FOAs medlemmer oplever dette og i ældreplejen, hvor syv ud af ti oplever, at arbejdspladsen har svært ved at besætte stillinger.
- 52 procent af FOA-medlemmerne i undersøgelsen overvejer altid, ofte eller sommetider at skifte arbejde. 48 procent siger, at de sjældent eller aldrig/næsten aldrig overvejer det.
- 45 procent af respondenterne har overvejet at skifte til et helt andet jobområde. 51 procent af FOA-medlemmerne i ældreplejen har overvejet det.
- Andelen af ansatte i ældreplejen, der har overvejet at skifte til et helt andet jobområde er vokset fra 44 procent i 2006, til 51 procent i 2007.
- De primære årsager til, at medlemmerne har overvejet at skifte til et helt andet jobområde er, at lønnen opleves som for lav (76 procent), og at der er for få hænder til at udføre arbejdet (46 procent).
- Blandt ansatte i hjemmeplejen er det 89 procent, der angiver, at lønnen er årsag til, at de har overvejet at skifte til et helt andet jobområde.
- Hovedparten – 52 procent - af de medlemmer, som har overvejet at skifte til et helt andet jobområde, overvejer at skifte til et arbejde udenfor deres fag i den private sektor.

¹ Af de 4.322 medlemmer, der fik tilsendt invitationer til at deltage i undersøgelsen havde 207 ugyldige e-mailadresser. Dermed fik 4.115 medlemmer af Medlemspulsen tilsendt en invitation til at deltage. 2.265 deltog i undersøgelsen, hvilket giver en svarprocent på 55 %.

Figur 1. Har man på din arbejdsplads svært ved at besætte stillinger?

(2.112 respondenter)

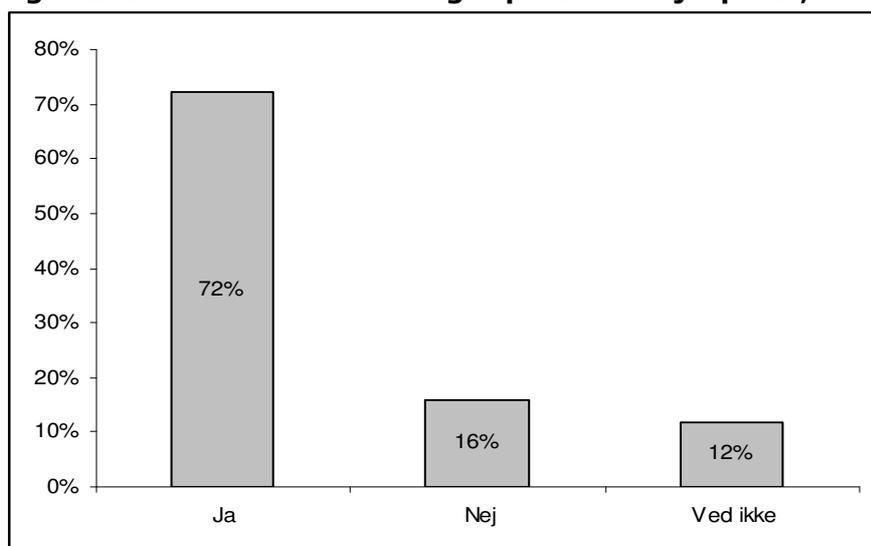
Tabel 1. Har man på din arbejdsplads svært ved at besætte stillinger? (fordelt på arbejdsområde)

	Hjemme-plejen	Pleje-hjem	Daginstitution /SFO og lign.	Dag-pleje	Sygehus	Handicap-institutioner ol.	Andet	I alt
Ja	69 %	70 %	34 %	75 %	45 %	32 %	37 %	57 %
Nej	22 %	21 %	60 %	16 %	47 %	57 %	52 %	34 %
Ved ikke	10 %	9 %	5 %	9 %	7 %	11 %	11 %	9 %
I alt	425	536	169	254	269	100	359	2.112

(afrundede procentværdier)

Tabel 1 viser, at flere end halvdelen af respondenternes arbejdspladser har problemer med at besætte stillinger. Værst står det til dagplejen, hvor $\frac{3}{4}$ mener, at det er svært at besætte stillinger. I hjemmehjælpen og på plejehjemmene er det syv ud af ti, der mener, at deres arbejdsplads har svært ved at få besat stillinger. På daginstitutioner/SFO'er, handicapinstitutioner ol. og i gruppen med "andet" som arbejdsområde er det ca. hver tredje respondent, som oplever problemerne.

Figur 2. Er der for tiden stillinger på din arbejdsplads, der ikke har kunnet besættes?

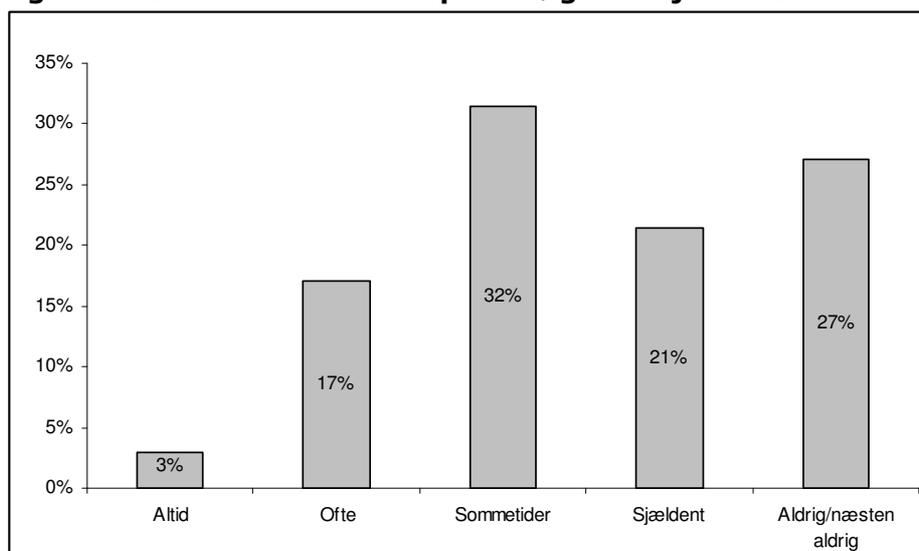
(1.200 respondenter)

De respondenter, der har svaret "Ja" til spørgsmålet om, hvorvidt deres arbejdsplads har svært ved at besætte stillinger, er efterfølgende blevet spurgt, om der for tiden er stillinger, som ikke har kunnet besættes. Her svarer 72 % "Ja", mens kun 16 % svarer "Nej" og 12 % "Ved ikke", se figur 2 ovenfor. Det er især FOA-medlemmerne på sygehusene, som mener, at der for tiden er stillinger, der ikke har kunnet besættes. Her siger 80 procent af dem, som mener, at deres arbejdsplads har svært ved at besætte stillinger, at der for tiden er stillinger, der ikke har kunnet besættes. I hjemmeplejen og på plejehjemmene er de samme tal hhv. 74 % og 73 %. Se tabel 2 nedenfor.

Tabel 2. Er der for tiden stillinger på din arbejdsplads, der ikke har kunnet besættes? (Fordelt på arbejdsområde)

	Hjemmeplejen	Plejehjem	Daginstitution/S FO ol.	Dagpleje	Sygehus	Handicap-institution ol.	Andet	I alt
Ja	74 %	73 %	59 %	68 %	80 %	66 %	71 %	72 %
Nej	13 %	14 %	40 %	12 %	16 %	22 %	22 %	16 %
Ved ikke	13 %	12 %	2 %	20 %	5 %	13 %	7 %	12 %
I alt	291	374	58	190	122	32	133	1.200

Figur 3. Hvor ofte tænker du på at søge arbejde et andet sted?

(2.106 respondenter)

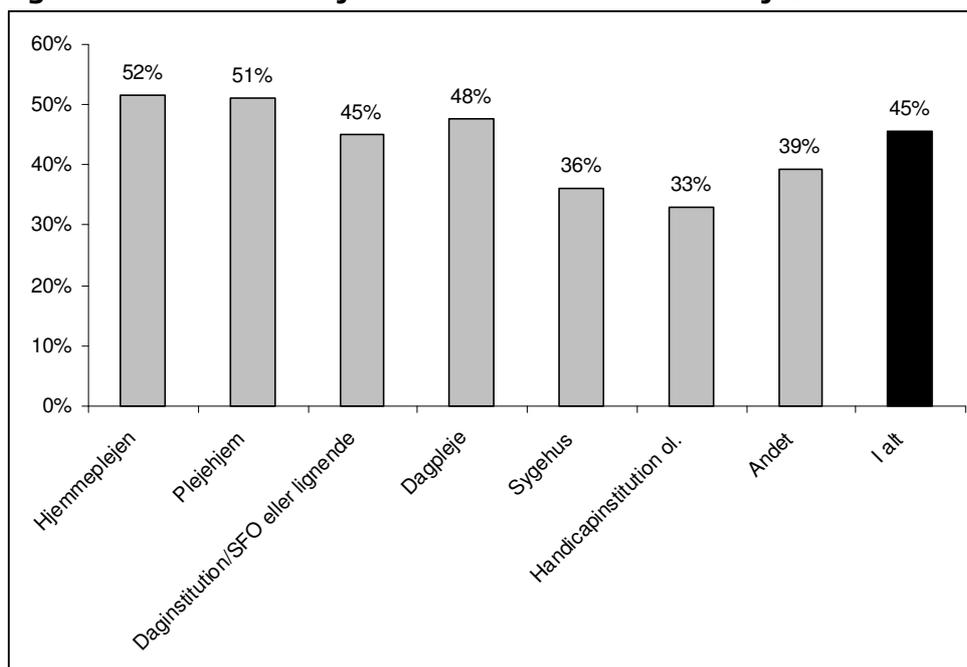
Overordnet set er det 52 % af respondenterne, som enten altid, ofte eller sommetider tænker på at søge arbejde et andet sted, se figur 3 ovenfor.

Andelen af FOA-medlemmer, der sommetider, ofte eller altid tænker på at søge arbejde et andet sted er en smule højere blandt dem, der er ansat i enten hjemmeplejen eller på plejehjem. For disse grupper er andelen ca. 60 %. Se tabel 3 nedenfor.

Tabel 3. Hvor ofte tænker du på at søge arbejde et andet sted? (fordelt på arbejdsområde)

	Hjemmeplejen	Plejehjem	Daginstitution /SFO ol.	Dagpleje	Sygehus	Handicapinstitutioner	Andet	I alt
Altid	4 %	3 %	2 %	3 %	2 %	4 %	3 %	3 %
Ofte	21 %	21 %	17 %	17 %	15 %	5 %	13 %	17 %
Sommetider	35 %	34 %	33 %	27 %	25 %	37 %	30 %	32 %
Sjældent	20 %	21 %	17 %	23 %	26 %	20 %	21 %	21 %
Aldrig/næsten aldrig	19 %	23 %	30 %	29 %	33 %	34 %	34 %	27 %
I alt	423	534	169	252	269	100	359	2.106

Figur 4. Har du overvejet at skifte til et helt andet jobområde?

(2.106 respondenter)

45 % af FOA-medlemmerne i undersøgelsen har overvejet at skifte til et helt andet jobområde, jf. figur 4 ovenfor. Det er især FOA-medlemmerne i hjemmeplejen, på plejehjemmene, i dagplejen og på daginstitutioner, der har overvejet at skifte til et helt andet jobområde.

Tabel 4. Har du overvejet at skifte til et helt andet jobområde? (fordelt på arbejdsområde)²

	Hjemme-plejen	Pleje-hjem	Daginstitution/SFO	Dag-pleje	Sygehus	Handicap institutioner ol.	Andet	I alt
Ja	52 %	51 %	45 %	48 %	36 %	33 %	39 %	45 %
Nej	48 %	49 %	55 %	52 %	64 %	67 %	61 %	55 %
I alt	423	534	169	252	269	100	359	2.106

(Tabellen er udregnet ud fra antallet af respondenter, der har svaret ja på spørgsmålet "har du overvejet at skifte til et helt andet arbejdsområde" (958 medlemmer), forholdt til antallet af medlemmer, der har svaret på spørgsmålet "hvordan ofte tænker du på at søge arbejde et andet sted" (2106 medlemmer))

² Tabellen er udregnet ud fra antallet af respondenter, der har svaret ja på spørgsmålet "har du overvejet at skifte til et helt andet arbejdsområde" (958 medlemmer), forholdt til antallet af medlemmer, der har svaret på spørgsmålet "hvordan ofte tænker du på at søge arbejde et andet sted" (2106 medlemmer)

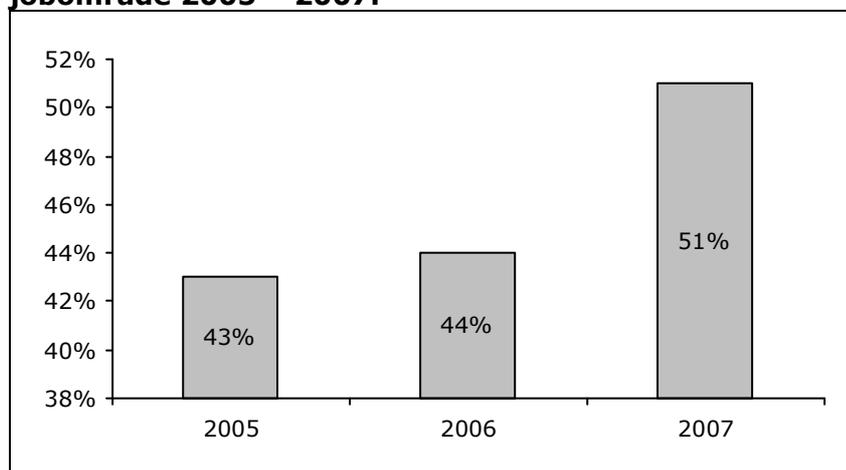
Tabel 5. Har du overvejet at skifte til et helt andet jobområde? (fordelt på alder)³

	15-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	50-54 år	55-59 år	60 + år	I alt
Ja	56 %	60 %	55 %	51 %	45 %	29 %	14 %	45 %
Nej	44 %	40 %	45 %	49 %	55 %	71 %	86 %	55 %
I alt	133	200	307	456	519	397	94	2.106

Tabel 5 viser, hvordan medlemmer i forskellige aldre har besvaret spørgsmålet om, hvor vidt de har overvejet at skifte til et helt andet jobområde:

- Den andel af medlemmerne, der har overvejet at skifte til et helt andet jobområde, er højest blandt de 35-39-årige, men forskellene imellem grupperne er relativt små.
- Der er en tendens til, at andelen, der overvejer at skifte til et helt andet jobområde, falder, jo ældre medlemmerne er.

Figur 5. Andelen af ansatte i ældreplejen, der har overvejet at skifte til et helt andet jobområde 2005 – 2007.⁴

Forbundet har også i 2005 og 2006 spurgt de medlemmer i medlemspanelet, der arbejder i ældreplejen, om de har overvejet at skifte til et helt andet jobområde. Figur 5 viser, at den andel, der har svaret "ja" til spørgsmålet er steget i perioden – fra 43 % i 2005 til 51 % i den undersøgelse, som dette notat vedrører.⁵

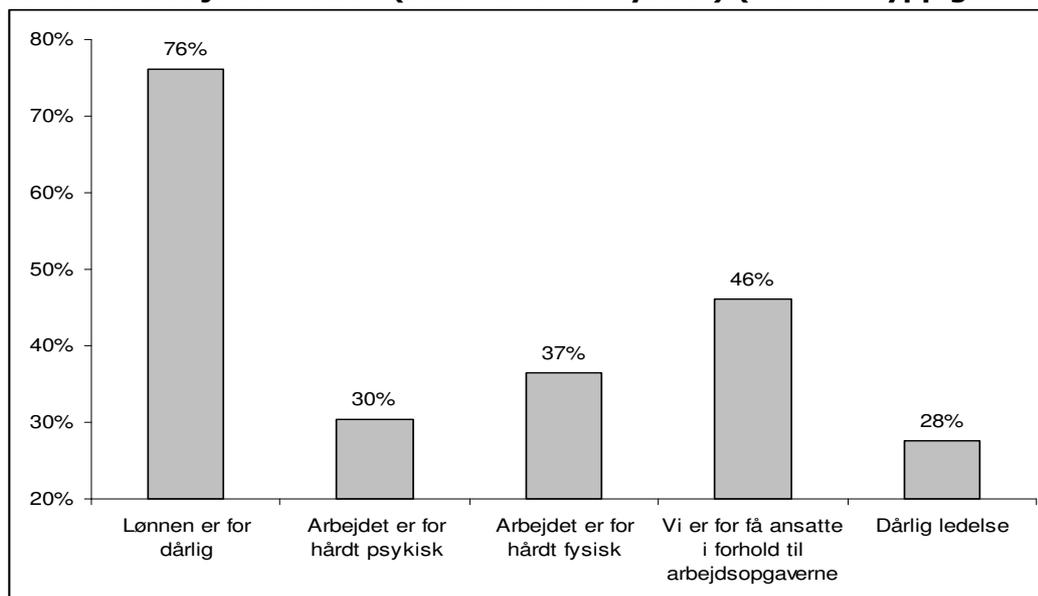
³ (Tabellen er udregnet ud fra antallet af respondenter, der har svaret ja på spørgsmålet "har du overvejet at skifte til et helt andet jobområde" (958 medlemmer), forholdsvis til antallet af medlemmer, der har svaret på spørgsmålet "hvor ofte tænker du på at søge arbejde et andet sted" (2106 medlemmer)). Medlemmer, som har svaret "Aldrig/næsten aldrig" til det sidstnævnte spørgsmål, er ikke efterfølgende blevet spurgt, om de har overvejet at skifte til et helt andet jobområde.

Aldersintervallerne 15-24, 24-29 og 29-34 er samlet til intervallet 15-34, da de enkelte grupper ellers blev for små til at det var meningsfyldt at tolke på dem.

⁴ Svarene i undersøgelsen fra 2005 er publiceret i rapporten "Tidsregistrering og kontrol i ældreplejen" <http://www.foa.dk/sw118830.asp>. Nogle hovedresultater fra undersøgelsen i 2006 blev præsenteret på en konference i juni 2006, se evt. præsentationen her under "FOA-medlemsstatistik om ældrepleje": <http://www.foa.dk/sw374860.asp>.

⁵ Andelen på 51 % er en sammenvejning af svarerne fra de medlemmer, der arbejder i hjemmeplejen og de medlemmer, der arbejder på plejehjem.

Figur 6. Hvilke af følgende årsager spiller mest ind i dine overvejelser om at skifte til et helt andet jobområde? (sæt maks. 3 krydser) (De fem hyppigst valgte årsager).

(958 respondenter)

Figur 6 viser de fem årsager, som er topscorere, når medlemmerne bliver bedt om at pege på, hvilke årsager, der spiller mest ind i deres overvejelser om at skifte til et helt andet jobområde. Spørgsmålet er kun stillet til de medlemmer, der har svaret ja til, at de har overvejet at skifte til et helt andet jobområde. Fordelingen på alle de ti svarmuligheder kan ses i tabel 6.

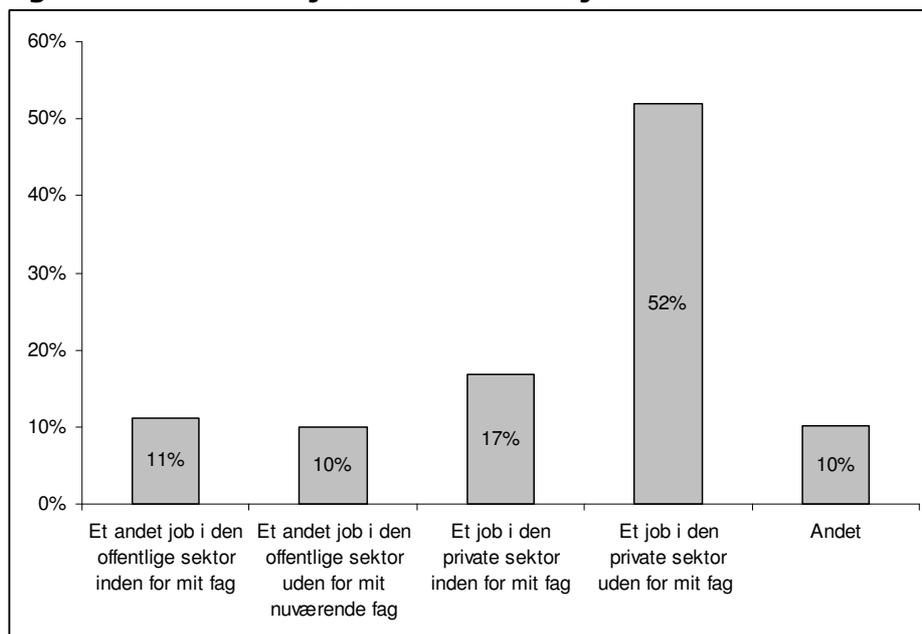
- Langt den vigtigste årsag er, at lønnen opfattes som for dårlig, mens ca. halvdelen mener, at der er for få ansatte i forhold til arbejdsopgaverne.
- Ca. en tredjedel markerer, at arbejdet er for hårdt psykisk og/eller fysisk, og ca. ¼ har overvejet at skifte til et helt andet jobområde pga. dårlig ledelse.
- Af de øvrige fem årsager angiver 9 % dårlig organisering af arbejdet og 12 % for meget arbejde med at skrive rapporter o.l.
- Overordnet er det kun en ud af tyve, der anfører den årsag, at deres arbejde er for ensomt. Men her er dagplejere og ansatte på handicapinstitutioner stærkt overrepræsenterede; cirka hver fjerde angiver dette som en årsag.
- 14 % af de adspurgte medlemmer har markeret, at der er andre årsager end de ti mulige, der fremgår af tabel 6. Blandt de andre årsager er det især arbejde i weekender og på helligdage, som medlemmerne peger på. Irritation over vikarer og "minuttyranni" angives også ofte som årsager.

Tabel 6. Hvilke af følgende årsager spiller mest ind i dine overvejelser om at skifte til et helt andet jobområde? (Sæt maks. 3 krydser)

	Hjem- plejen	Pleje- hjem	Daginsti- tution /SFO ol.	Dag- pleje	Syge- hus	Handi- capinsti- tution ol.	Andet	I alt
Lønnen er for dårlig	89 %	78 %	71 %	73 %	68 %	61 %	67 %	76 %
Arbejdet er for hårdt psykisk	29 %	29 %	25 %	31 %	30 %	46 %	35 %	30 %
Arbejdet er for hårdt fysisk	36 %	43 %	29 %	52 %	37 %	18 %	20 %	37 %
Vi er for få ansatte i forhold til arbejdsopgaverne	47 %	63 %	65 %	19 %	40 %	21 %	37 %	46 %
Arbejdet er for ensomt	1 %	3 %	1 %	26 %	1 %	21 %	6 %	6 %
Dårlig ledelse	22 %	25 %	25 %	26 %	27 %	27 %	45 %	28 %
Dårlig organisering af arbejdet	10 %	7 %	4 %	7 %	12 %	15 %	13 %	9 %
Jeg har for lidt indflydelse på mit eget arbejde	11 %	5 %	7 %	5 %	17 %	9 %	8 %	8 %
Der er for meget med at skrive rapporter ol.	12 %	16 %	16 %	7 %	9 %	15 %	11 %	12 %
Andet, skriv gerne	13 %	10 %	15 %	17 %	18 %	18 %	18 %	14 %
I alt	218	273	76	120	97	33	141	958

(Det har været muligt at vælge op til tre svarmuligheder, derfor summerer kolonerne ikke til 100)

Figur 7. Hvilket arbejdsområde overvejer du at skifte til?

(957 respondenter)

Figur 7 ovenfor viser bl.a. følgende:

- De fleste af de medlemmer, der har overvejet at skifte til et helt andet arbejdsområde, ønsker at skifte til den private sektor. Det gælder i alt 69 % af disse medlemmer.
- De fleste af de medlemmer, der overvejer at skifte til et job i den private sektor, overvejer at skifte til et job uden for deres fag.

Tabel 7 nedenfor viser bl.a., at

- ca. 1/3 af de sygehusansatte, der har overvejet at skifte til et helt andet jobområde, overvejer at skifte til et job inden for deres fag i den private sektor. Det er ca. dobbelt så mange som i de øvrige grupper.
- ca. 1/4 af de ansatte på handicapinstitutioner ol., der har overvejet at skifte til et helt andet jobområde, overvejer at skifte til et andet job inden for deres fag og i den offentlige sektor. Det er ca. dobbelt så mange som i de øvrige grupper.

Tabel 7. Hvilket arbejdsområde overvejer du at skifte til? (fordelt efter nuværende arbejdsområde)

	Hjemme- plejen	Pleje- hjem	Daginsti- tution /SFO ol.	Dag- pleje	Syge- hus	Handicap- inst. ol.	Andet	I alt
Et andet job i den offentlige sektor inden for mit fag	9 %	11 %	7 %	16 %	12 %	24 %	9 %	11 %
Et andet job i den offentlige sektor uden for mit nuværende fag	8 %	11 %	17 %	11 %	4 %	18 %	9 %	10 %
Et job i den private sektor inden for mit fag	15 %	15 %	11 %	9 %	31 %	6 %	27 %	17 %
Et job i den private sektor uden for mit fag	57 %	54 %	59 %	56 %	41 %	42 %	44 %	52 %
Andet	12 %	10 %	7 %	8 %	11 %	9 %	12 %	10 %
I alt	218	273	75	120	97	33	141	957